

FOREIGN INVESTMENT PROMOTION AGENCY
OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

DOING BUSINESS 2012

Ovaj izvještaj je pripremljen na osnovu godišnjeg izvještaja Svjetske banke “Doing business 2012“

Sarajevo, oktobar 2011.

Bosna i Hercegovina

Region: Istočna Evropa i Centralna Azija

Kategorija dohodka: Viši srednji dohodak

Populacija: 3,759,633

BND per capita (US\$): 4,790.00

„Doing Business 2012” je deveti godišnji izvještaj Svjetske banke koji rangira zemlje po osnovu propisa koji unaprijeđuju poslovne aktivnosti ili ih ograničavaju. Propisi koji regulišu 11 poslovnih faza su: pokretanje preduzeća, dobijanje građevinskih dozvola, dobijanje električne energije, registracija vlasništva, dobijanje kredita, zaštita investitora, plaćanje poreza, prekogranična trgovina, provođenje ugovora, zatvaranje preduzeća i zapošljavanje radnika. Zapošljavanje radnika nije uključeno u ovogodišnji ranking o lakoći poslovanja.

U kalkulaciju lakoće poslovanja ove godine po prvi put je uvršten indikator „dobijanje priključka za električnu energiju“, što je uticalo na to da Svjetska banka izvrši reviziju prošlogodišnjeg ranga zemalja. Indikator obuhvata procedure, vrijeme i troškove koje vlasnik skladišta u industrijskoj zoni grada koji je najveći biznis centar u državi i ima 1.300 m², treba da sprovede da bi dobio priključak na elektroenergetsku mrežu.

Doing business izvještajem su i ove godine obuhvaćene 183 ekonomije. Od 183 ekonomije, 125 je sprovelo ukupno 245 reformi, najviše u oblastima pokretanja preduzeća, dobijanje kredita, plaćanja poreza, zatvaranja preduzeća, registracije vlasništva i prekogranične trgovine. Najviše reformi i ove godine sprovele su zemlje istočne Evrope i centralne Azije. Lista deset prvorangiranih zemalja se nije značajnije promijenila, tako da je prvorangirana zemlja i dalje Singapur. Četiri prvorangirane zemlje-Singapur, SAD, Norveška i Irska u proteklih godinu dana nisu napravile nijednu reformu.

Zemlje koje su u proteklom periodu najviše unaprijedile lakoću obavljanja biznisa spadaju: Maroko, Moldavija, Makedonija, Sao Tome i Principe, Letonija, Kabo Verde, Sijera Leone, Burundi, Solomonska ostrva, Koreja, Jermenija i Kolumbija.

U novom Izvještaju Svjetske banke o lakoći poslovanja 2012 (Doing business 2012), Bosna i Hercegovina je zauzela 125. mjesto od ukupno rangirane 183 zemlje. U prošlogodišnjem izvještaju BiH je zauzimala 110. mjesto. Međutim, zbog promjena u metodologiji u tri indikatora (plaćanje poreza, dobijanje kredita i izdavanje građevinskih dozvola) i uključivanjem novog indikatora (dobijanje priključka za električnu energiju), Svjetska banka je izvršila reviziju nalaza prošlogodišnjeg izvještaja. Prema izmjenjenom izvještaju za 2011. godinu, Bosna i Hercegovina je bila na 127. mjestu, tako da je ove godine došlo do poboljšanja u odnosu na prošlogodinu.

U prethodnom periodu BiH je napravila najveći pomak u oblasti dobijanja građevinskih dozvola, gdje je napredovala za 10 mjesta, zbog potpune digitalizacije u tom postupku i obnove zemljišnjih knjiga i katastra. Napredak je takođe ostvaren i u oblastima registracije vlasništva i prekogranične trgovine.

Lakoća poslovanja	Doing Business 2012	Doing Business 2011	Promjene u rang
Doing Business	125	127	+2
Pokretanje preduzeća	162	161	-1
Dobijanje građevinskih dozvola	163	173	+10
Dobijanje električne energije	157	157	0
Registracija vlasništva	100	101	+1
Dobijanje kredita	67	64	-3
Zaštita investitora	97	93	-4
Plaćanje poreza	110	108	-2
Prekogranična trgovina	108	109	+1
Provođenje ugovora	125	125	0
Zatvaranje preduzeća	80	78	-2

Uporedni prikaz pozicija odabranih zemalja regiona

	Albanija	BiH	Bugarska	Hrvatska	Kosovo	Makedonija	Crna Gora	Rumunija	Srbija	Slovenija
Doing business	82	125	59	80	117	22	56	72	92	37
Pokretanje preduzeća	61	162	49	67	168	6	47	63	92	28
Dobijanje građevinskih dozvola	183	163	128	143	171	61	173	123	175	81
Dobijanje električne energije	154	157	133	56	124	121	71	165	79	27
Registracija vlasništva	118	100	66	102	73	49	108	70	39	79
Dobijanje kredita	24	67	8	48	24	24	8	8	24	98
Zaštita investitora	16	97	46	133	174	17	29	46	79	24
Plaćanje poreza	152	110	69	32	46	26	108	154	143	87
Prekogranična trgovina	76	108	91	100	131	67	34	72	79	50
Provođenje ugovora	85	125	87	48	157	60	133	56	104	58
Zatvaranje preduzeća	64	80	90	94	31	55	52	97	113	39

Starting a Business

Ovaj parametar ukazuje na: broj procedura koje preduzetnik može očekivati da obavi kako bi pokrenuo biznis, prosječno vrijeme koje mu je za to potrebno, troškove i minimalan neophodan kapital izražen kao procentualni iznos BND per capita.

Indikator	Bosna i Hercegovina	Region	OECD
Procedure (broj)	12	6	5
Vrijeme (dani)	40	16	13
Troškovi (% BND per capita)	17.0	8.3	4.7
Minimalan kapital (% BND per capita)	29.4	10.0	14.1

Jugoistočna Evropa	Procedure (broj)	Vrijeme (dani)	Troškovi (% BND per capita)	Minimalan kapital (% BND per capita)
Albanija	5	5	29.0	0.0
BiH	12	40	17.0	29.4
Bugarska	4	18	1.5	0.0
Hrvatska	6	7	8.6	13.8
Kosovo	10	58	26.7	104.6
Makedonija	3	3	2.4	0.0
Crna Gora	6	10	1.8	0.0
Rumunija	6	14	3.0	0.8
Srbija	7	13	7.8	6.0
Slovenija	2	6	0.0	43.6
Prvo mjesto u svijetu	Kanada, Novi Zeland	1	Danska, Slovenija	0.0
Posljednje mjesto u svijetu	Ekvatorijalna Gvineja	21	Surinam	694
			Dem. Rep. Kongo	551.4
			Niger	584.2

Dealing with Construction Permits

Ovaj indikator pokazuje broj procedura, vrijeme i troškove izgradnje jednog skladišta uključujući dobijanje potrebnih licenci i dozvola, ispunjavanje traženih prijava i inspeksijskih pregleda i priključenje na komunalije.

Indikator	Bosna i Hercegovina	Region	OECD
Procedure (broj)	18	19	14
Vrijeme (dani)	181	228	152
Troškovi (% BND per capita)	1,112.9	422.4	54.1

Jugoistočna Evropa	Procedure (broj)	Vrijeme (dani)	Troškovi (% BND per capita)
Albanija	No practice	No practice	No practice
BiH	18	181	1,112.9
Bugarska	23	120	317.0
Hrvatska	12	317	591.1
Kosovo	17	301	775.8
Makedonija	10	117	552.7
Crna Gora	17	267	1,469.9
Rumunija	16	287	73.0
Srbija	19	279	1,603.8
Slovenija	13	199	64.9
Prvo mjesto u svijetu	Danska 5	Singapur, SAD 26	Katar 1.1
Posljednje mjesto u svijetu	Rusija 51	Haiti 1,129	Zimbabve 6,154.3

Getting Electricity

Ovaj indikator pokazuje broj procedura, vrijeme i troškove koji su potrebni da bi se dobio priključak električne energije.

Indikator	Bosna i Hercegovina	Region	OECD
Procedure (broj)	8	7	5
Vrijeme (dani)	125	168	103
Troškovi (% BND per capita)	497.6	751.2	92.8

Jugoistočna Evropa	Procedure (broj)	Vrijeme (dani)	Troškovi (% BND per capita)
Albanija	6	177	585.6
BiH	8	125	497.6
Bugarska	6	130	366.6
Hrvatska	5	70	328.6
Kosovo	7	60	1,016.8
Makedonija	5	151	847.4
Crna Gora	5	71	533.4
Rumunija	7	223	556.9
Srbija	4	131	545.7
Slovenija	5	38	119.1
Prvo mjesto u svijetu	9 zemalja svijeta	3	Njemačka 17 Japan 0.0
Posljednje mjesto u svijetu	Ukrajina 11	Liberija 586	Burundi 34,477.0

Registering Property

Ovaj pokazatelj ukazuje na lakoću s kojom preduzeća mogu osigurati svoja prava nad vlasništvom i uključuje broj procedura, vrijeme i troškove nastale pri registraciji vlasništva.

Indikator	Bosna i Hercegovina	Region	OECD
Procedure (broj)	7	6	5
Vrijeme (dani)	33	33	31
Troškovi (% vrijednosti imovine)	5.3	2.8	4.4

Jugoistočna Evropa	Procedure (broj)	Vrijeme (dani)	Troškovi (% vrijednosti imovine)
Albanija	6	33	11.9
BiH	7	33	5.3
Bugarska	8	15	3.0
Hrvatska	5	104	5.0
Kosovo	8	33	0.6
Makedonija	4	40	3.1
Crna Gora	7	71	3.1
Rumunija	8	26	1.2
Srbija	6	11	2.8
Slovenija	5	110	2.0
Prvo mjesto u svijetu	5 zemalja svijeta	1 Portugal	1 4 zemlje svijeta
Posljednje mjesto u svijetu	3 zemlje svijeta	13 Kiribati	513 Sirija

Getting Credit

Ovaj pokazatelj ukazuje na mjere o raspodjeli kreditnih informacija i zakonskim pravima dužnika i zajmodavca. Indeks zakonskih prava ima vrijednost između 1 i 10 pri čemu veće vrijednosti ukazuju da su ti zakoni bolje osmišljeni kako bi se proširila dostupnost kredita. Indeks informacija o kreditu mjeri obim dostupnost i kvalitet informacija o kreditu dostupnih putem javnih registara i privatnih biroa. On ima vrijednosti od 0 do 6 pri čemu veće vrijednosti ukazuju da je više informacija dostupno putem javnog registra ili privatnog biroa.

Indikator	Bosna i Hercegovina	Region	OECD
Jačina indeksa zakonskih prava (0 -10)	5	7	7
Širina indeks informacija o kreditu (0 - 6)	5	5	5
Obuhvat javnog reigistra (% odraslih)	35.3	16.2	9.5
Obuhvat privatnog biroa (% odraslih)	39.6	29.4	63.9

Jugoistočna Evropa	Indeksa zakonskih prava, jačina (0 -10)		Indeksa informacija o kreditu, širina (0 - 6)		Obuhvat javnog reigistra (% odraslih)		Obuhvat privatnog biroa (% odraslih)	
Albanija	9		4		12.0		0.0	
BiH	5		5		35.3		39.6	
Bugarska	8		6		52.8		28.8	
Hrvatska	6		5		0.0		100.0	
Kosovo	8		5		20.5		0.0	
Makedonija	7		6		34.3		68.3	
Crna Gora	10		4		26.4		0.0	
Rumunija	9		5		15.2		42.0	
Srbija	8		5		0.0		100.0	
Slovenija	4		4		3.3		100.0	
Prvo mjesto u svijetu	6 zemalja svijeta 1		44 zemlje svijeta 0		98 zemalja svijeta 0.0		94 zemlje svijeta 0.0	
Posljednje mjesto u svijetu	10 zemalja svijeta 10		29 zemalja svijeta 6		Portugal 86.2		17 zemalja svijeta 100.0	

Protecting Investors

Ovaj indikator opisuje četiri dimenzije zaštite investitora: transparentnost transakcija (indeks mjere objavljivanja), odgovornost za samostalno poslovanje (indeks mjere odgovornosti direktora), mogućnost akcionara da pokrenu tužbu protiv službenika i direktora za nedolično ponašanje (indeks lakode tužbe akcionara) i indeks jačine zaštite investitora. Indeksi variraju od 1 do 10 pri čemu veće vrijednosti ukazuju na veće objavljivanje, veću odgovornost direktora, veću moć akcionara da ospori transakciju i bolju zaštitu investitora.

Indikator	Bosna i Hercegovina	Region	OECD
Indeks mjere objavljivanja (0-10)	3	7	6
Indeks mjere odgovornosti direktora (0-10)	6	4	5
Indeks lakode tužbe akcionara (0-10)	6	6	7
Indeks jačine zaštite investitora (0-10)	5.0	5.7	6.0

Jugoistočna Evropa	Indeks mjere objavljivanja (0-10)	Indeks mjere odgovornosti direktora (0-10)	Indeks lakode tužbe akcionara (0-10)	Indeks jačine zaštite investitora (0-10)
Albanija	8	9	5	7.3
BiH	3	6	6	5.0
Bugarska	10	1	7	6.0
Hrvatska	1	5	6	4.0
Kosovo	3	2	3	2.7
Makedonija	9	7	5	7.0
Crna Gora	5	8	6	6.3
Rumunija	9	5	4	6.0
Srbija	7	6	3	5.3
Slovenija	3	9	8	6.7
Prvo mjesto u svijetu	6 zemalja svijeta	0	5 zemalja svijeta	0
Posljednje mjesto u svijetu	11 zemalja svijeta	10	11 zemalja svijeta	9
			Iran, Džibuti	0
			Kenija, Novi Zeland	10
			Avganistan	1.0
			Novi Zeland	9.7

Paying Taxes

Ovaj indikator ukazuje na poreze koje preduzeće srednje veličine mora platiti ili zadržati u datoj godini, kao i mjere administrativnih opterećenja pri plaćanju poreza. Ove mjere uključuju broj uplata koje preduzetnik mora izvršiti, broj sati koje on provede u pripremi, popunjavanju i plaćanju, kao i procenat profita koji mora izdvojiti za plaćanje poreza.

Indikator	Bosna i Hercegovina	Region	OECD
Uplate (broj godišnje)	40	37	13
Vrijeme (sati godišnje)	422	302	186
Porez na profit (%)	7.1	9.3	15.4
Porezi i doprinosi na radnu snagu (%)	12.6	21.7	24.0
Ostali porezi (%)	5.3	9.5	3.2
Stopa ukupnog poreza (% profita)	25.0	40.4	42.7

Jugoistočna Evropa	Uplate (broj godišnje)	Vrijeme (sati godišnje)	Porez na dobit (%)	Porezi i doprinosi na radnu snagu (%)	Ostali porezi (%)	Stopa ukupnog poreza (% profita)
Albanija	44	371	8.7	25.0	4.8	38.5
BiH	40	422	7.1	12.6	5.3	25.0
Bugarska	17	500	4.9	19.2	4.1	28.1
Hrvatska	17	196	11.5	19.4	1.5	32.3
Kosovo	33	164	9.1	5.6	0.6	15.4
Makedonija	28	119	6.3	0.0	3.4	9.7
Crna Gora	42	372	7.1	12.8	2.4	22.3
Rumunija	113	222	10.4	31.8	2.2	44.4
Srbija	66	279	11.6	20.2	2.2	34.0
Slovenija	22	260	14.1	18.2	2.4	34.7
Prvo mjesto u svijetu	Hong Kong, Maldivi, Katar 3	Maldivi 0	18 zemalja 0.0	15 zemalja 0.0	10 zemalja 0.0	Timor-Leste 0.2
Posljednje mjesto u svijetu	Ukrajina 135	Brazil 2,600	Palau 65.9	Francuska 51.7	Dem.Rep. Kongo 272.8	Dem.Rep. Kongo 339.7

FIPA - Foreign Investment Promotion Agency of Bosnia and Herzegovina

Trading Across Borders

Ovaj indikator prikazuje troškove i procedure uključene u uvoz i izvoz jedne standardizovane pošiljke roba. Svaka službena procedura je zabilježena počevši od ugovornog sporazuma između dvije strane pa sve do isporuke roba.

Indikator	Bosna i Hercegovina	Region	OECD
Izvozni dokumenti (broj)	8	7	4
Vrijeme izvoza (dani)	15	27	11
Troškovi izvoza (US\$ po kontejneru)	1,240	1,774	1,032
Uvozni dokumenti (broj)	9	8	5
Vrijeme uvoza (dani)	16	29	11
Troškovi uvoza (US\$ po kontejneru)	1,200	1,990	1,085

Jugoistočna Evropa	Izvozni dokumenti (broj)	Vrijeme izvoza (dani)	Troškovi izvoza (US\$ po kontejneru)	Uvozni dokumenti (broj)	Vrijeme uvoza (dani)	Troškovi uvoza (US\$ po kontejneru)
Albanija	7	19	745	8	18	730
BiH	8	15	1,240	9	16	1,200
Bugarska	5	21	1,551	6	17	1,666
Hrvatska	7	20	1,300	8	16	1,180
Kosovo	8	17	2,270	8	16	2,280
Makedonija	6	12	1,376	6	11	1,380
Crna Gora	6	14	805	6	14	915
Rumunija	5	12	1,485	6	13	1,495
Srbija	6	12	1,433	6	14	1,609
Slovenija	6	16	710	8	15	765
Prvo mjesto u svijetu	Francuska 2	4 zemlje 5	Malezija 450	Francuska 2	Singapur 4	Malezija 435
Posljednje mjesto u svijetu	4 zemlje 11	Tadžikistan 82	Čad 5,902	Centralno Afrička Rep. 17	Čad 101	Čad 8,525

Enforcing Contracts

Lakoća ili poteškoća izvršenja komercijalnog ugovora je prikazana ovim indikatorom. On je određen praćenjem razvoja spora oko isplate i praćenjem vremena, troškova i broja procedura od momenta kada tužilac podnese parnicu do izvršenog isplate.

Indikator	Bosna i Hercegovina	Region	OECD
Vrijeme (dani)	595	412	518
Troškovi (% potraživanja)	40.4	27.3	19.7
Procedure (broj)	37	37	31

Jugoistočna Evropa	Vrijeme (dani)	Troškovi (% potraživanja)	Procedure (broj)
Albanija	390	35.7	39
BiH	595	40.4	37
Bugarska	564	23.8	39
Hrvatska	561	13.8	38
Kosovo	420	61.2	53
Makedonija	370	31.1	37
Crna Gora	545	25.7	49
Rumunija	512	28.9	31
Srbija	635	31.3	36
Slovenija	1,290	12.7	32
Prvo mjesto u svijetu	Singapur 150	Butan 0.1	Irska, Singapur 21
Posljednje mjesto u svijetu	Gvineja Bisau, Surinam 1,715	Timor-Leste 163.2	Sirija 55

Resolving Insolvency

Ovaj indikator prikazuje vrijeme i troškove da bi se okončao stečaj. Podaci identifikuju slabosti postojećeg zakona o stečaju i glavna proceduralna i administrativna uska grla u stečajnom postupku. Stopa povrata, izražena u smislu koliko centi po dolaru tužiocu povrate od insolventne firme, je takođe prikazana.

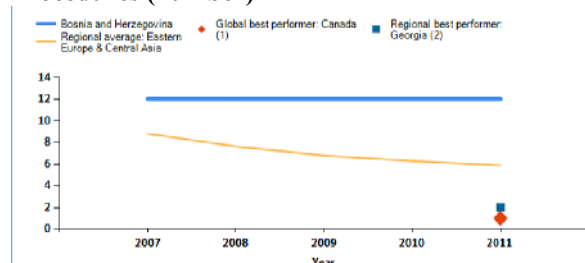
Indikator	Bosna i Hercegovina	Region	OECD
Vrijeme (godine)	3.3	2.7	1.7
Troškovi (% imovine)	9	13	9
Stopa povrata (centi po dolaru)	35.0	35.8	68.2

Jugoistočna Evropa	Vrijeme (godine)	Troškovi (% imovine)	Stopa povrata (centi po dolaru)
Albanija	2.0	10	40.2
BiH	3.3	9	35.0
Bugarska	3.3	9	31.4
Hrvatska	3.1	15	29.7
Kosovo	2.0	15	57.4
Makedonija	2.0	10	42.0
Crna Gora	2.0	8	43.3
Rumunija	3.3	11	28.6
Srbija	2.7	23	24.4
Slovenija	2.0	4	51.1
Prvo mjesto u svijetu	Irska 0.4	4 zemlje 1	17 zemalja 0.0
Posljednje mjesto u svijetu	Mauritanija 8.0	Centralno Afrička Rep. 76	Japan 92.7

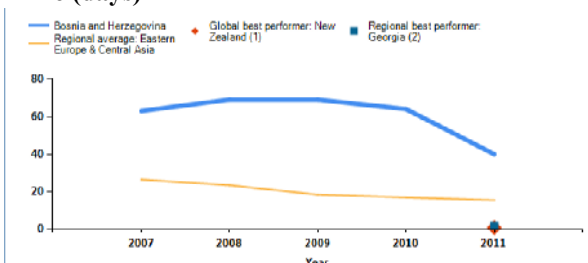
Ako analiziramo stanje prema izvještajima Doing Business u prethodne četiri godine, a prema rezultatima pojedinih pokazatelja mogu se uočiti pozitivni pomaci ili slabosti u okviru poslovanja u Bosni i Hercegovini.

1. Pokretanje preduzeća (pod-indeksi: procedure, potrebno vrijeme, troškovi i potrebni minimalni kapital)

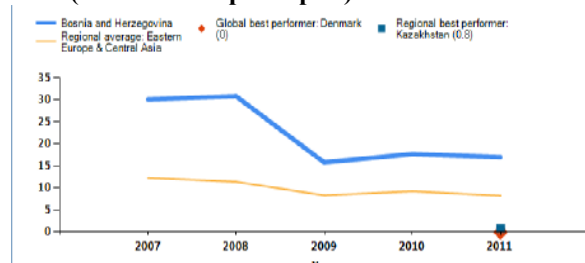
Procedures (number)

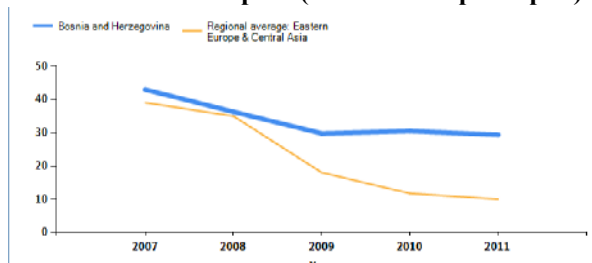
Time (days)

Cost (% of income per capita)

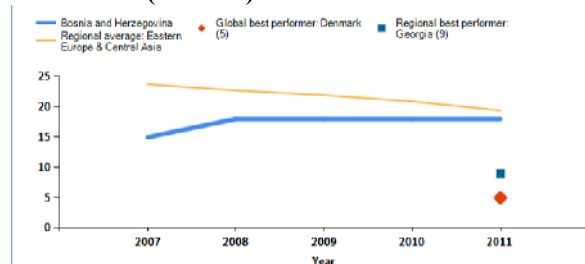
Paid-in minimum capital (% of income per capita)

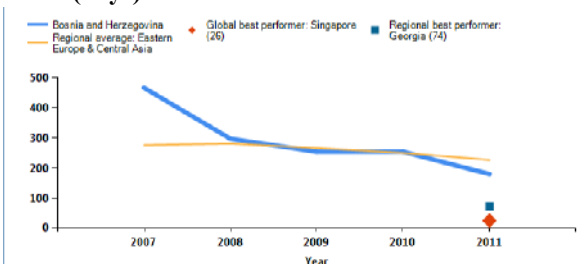
Prema ovom indikatoru BiH se nalazi na 162 poziciji i nazadovala je za jedno mjesto u odnosu na prošlogodišnji izvještaj. Ove godine su, za razliku od prethodnih, sprovedene određene reforme u ovoj oblasti, jer je pokretanje biznisa u BiH olakšano zamjenom dozvola za korišćenje sa jednostavnim obavještenjem o pokretanju aktivnosti. I pored toga, evidentno je da prema ovom parametru zaostajemo za prosjekom regiona.

2. Dobijanje građevinskih dozvola (pod-indeksi: procedure, vrijeme i troškovi)

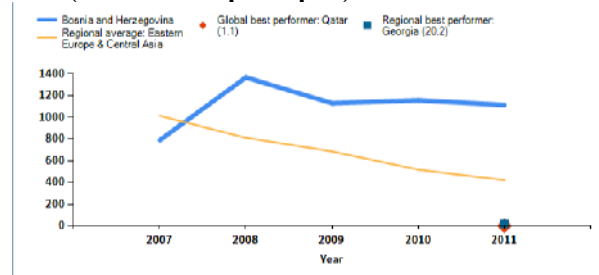
Procedures (number)

Time (days)

Cost (% of income per capita)

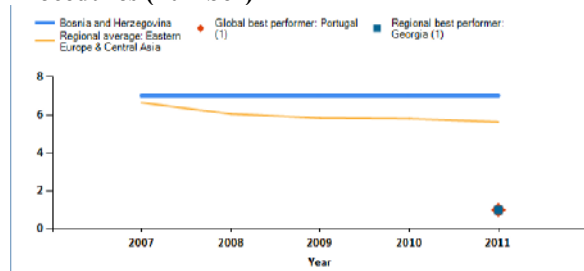
U oblasti dobijanja građevinskih dozvola, BiH je ove godine najviše napredovala, popravivši svoj ranking za 10 mjesta. Trenutno se nalazi na 163 mjestu, a to je rezultat potpune digitalizacije u tom postupku i obnove zemljišnjih knjiga i katastra.

3. Dobijanje električne energije (pod-indeksi: procedure, vrijeme i troškovi)

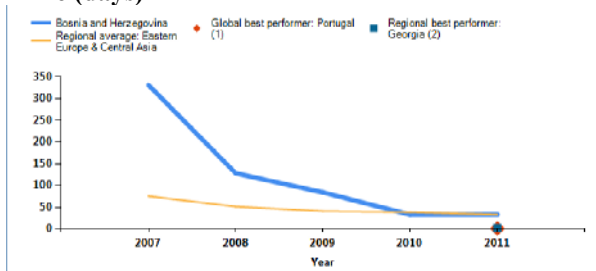
U izvještaju Doing business 2012 uveden je novi indikator – Dobijanje električne energije i prema njemu Bosna i Hercegovina zauzima 157. mjesto u svijetu. Vrijeme koje je potrebno za dobijanje priključka je ispod prosjeka zemalja regiona, ali još uvijek nije dostiglo nivo zemalja OECD-a. Troškovi su takođe ispod nivoa zemalja regiona, ali bi trebalo još da padaju.

4. Registracija vlasništva (pod-indeksi: broj potrebnih procedura, potrebno vrijeme i trošak u odnosu na vrijednost vlasništva)

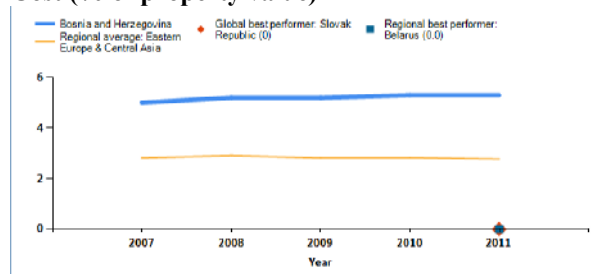
Procedures (number)

Time (days)

Cost (% of property value)

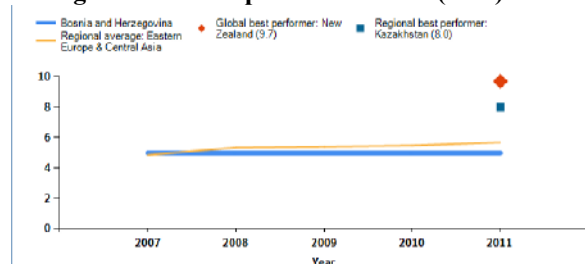
U oblasti Registracije vlasništva Bosna i Hercegovina zauzima 100. mjesto u ovogodišnjem Doing business izvještaju. U periodu od 2007. godine do danas je najveći napredak ostvaren u brzini kojom se vrši registracija vlasništva, jer je vrijeme potrebno za registraciju skoro isto kao i u zemljama regiona, ali i u zemljama OECD-a.

5. Dobijanje kredita (pod-indeksi: jačina indeksa zakonskih prava, širina indeks informacija o kreditu, obuhvat javnog registra, obuhvat privatnog biroa)

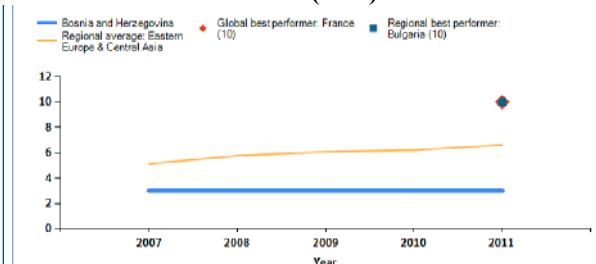
Prema indikatoru Dobijanje kredita smo na zadovoljavajućoj 67. poziciji, ali smo u isto vrijeme ostvarili i nazadovanje za tri mjesta što je rezultat lošijeg plasmana prema indeksu obuhvata javnog registra.

6. Zaštita investitora (pod-indeksi: transparentnost transakcija, odgovornost direktora, lakoća uslova za tužbe akcionara i indeks jačine zaštite investitora)

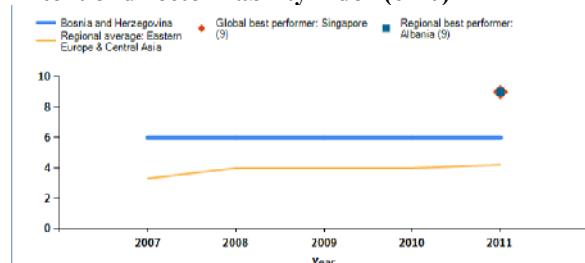
Strength of investor protection index (0-10)

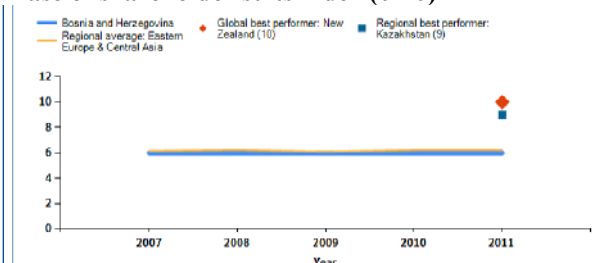
Extent of disclosure index (0-10)

Extent of director liability index (0-10)

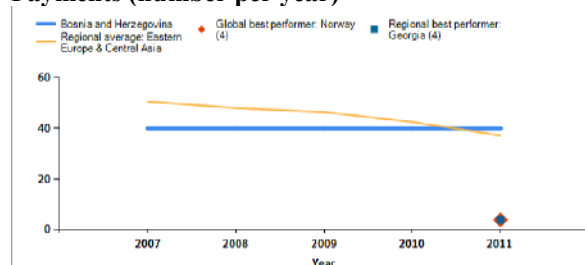
Ease of shareholder suits index (0-10)

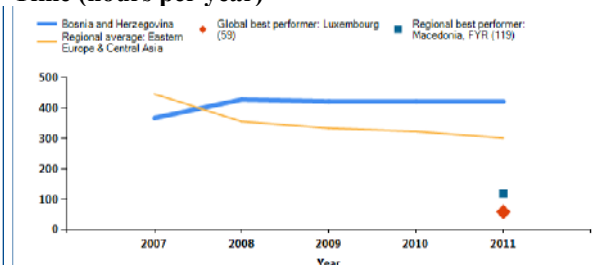
U izvještaju Doing business 2012 BiH je zauzela 97. poziciju u indikatoru Zaštita investitora i nazadovala je za četiri mjesta u odnosu na prošlogodišnji izvještaj, jer nije zabilježeno provođenje reformi u ovoj oblasti u proteklom periodu.

7. Plaćanje poreza (pod-indeksi: broj uplata godišnje, potrebno vrijeme za izmirenje obaveza i stope poreza)

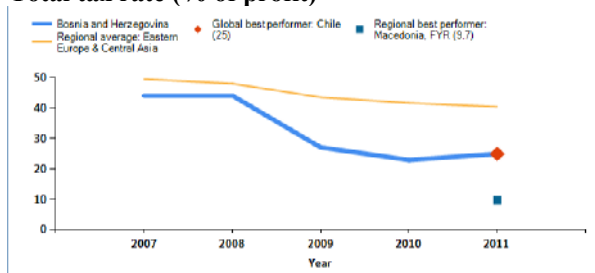
Payments (number per year)

Time (hours per year)

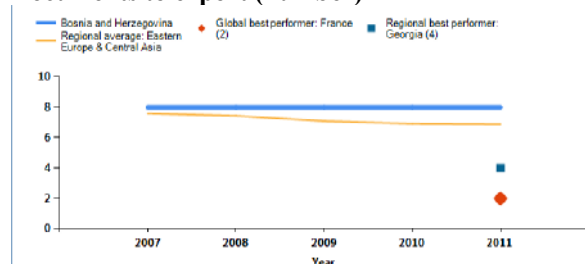
Total tax rate (% of profit)

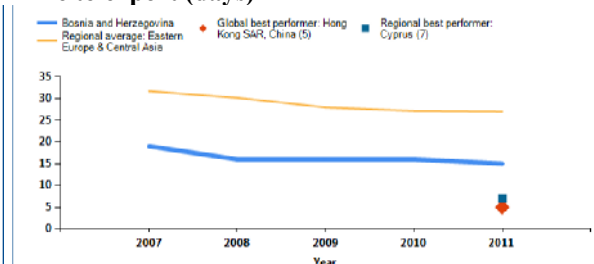
Pozicija indikatora je 110 i BiH je nazadovala u odnosu na prošlu godinu. Evidentno je da su u okviru plaćanja poreza neophodno smanjiti broj uplata i vrijeme potrebno za izmirenje obaveza. To se svakako odnosi na neophodno unapređenje efikasnosti administracije. Stopa poreza je ispod prosjeka zemalja regiona, a i OECD zemalja.

8. Prekogranična trgovina (pod-indeksi: dokumenti, vrijeme i troškovi izvoza kao i dokumenti, vrijeme i troškovi uvoza)

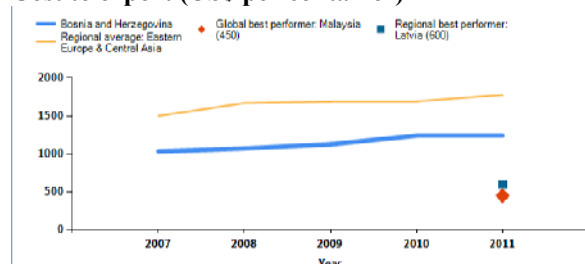
Documents to export (number)

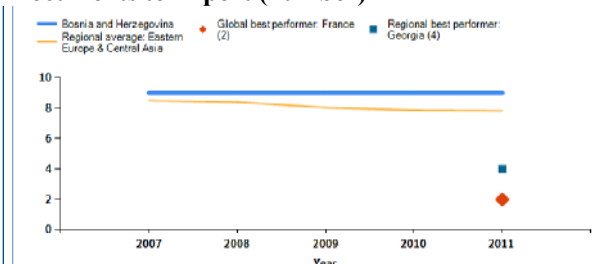
Time to export (days)

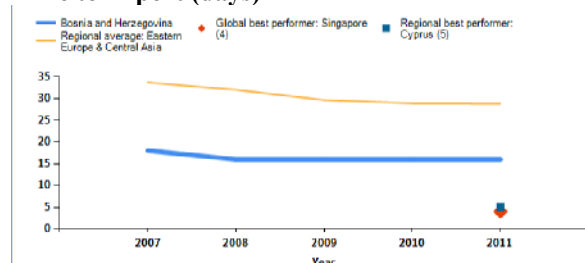
Cost to export (US\$ per container)

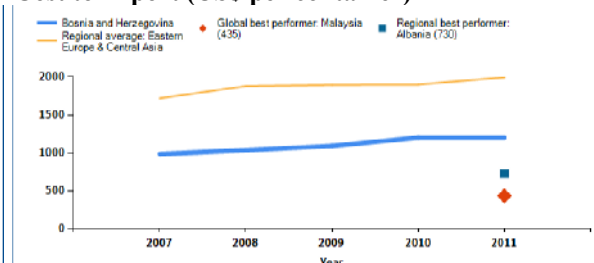
Documents to import (number)

Time to import (days)

Cost to import (US\$ per container)

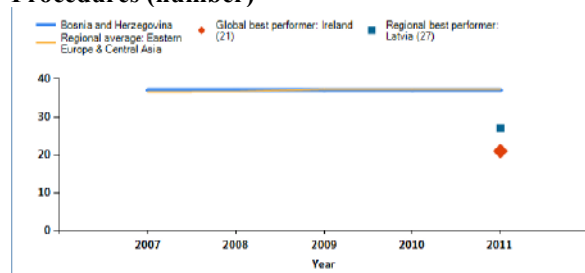

Prema pokazatelju Prekogranične trgovine Bosna i Hercegovina je na 108. mjestu i u odnosu na prošlu godinu napredovala je za jedno mjesto.

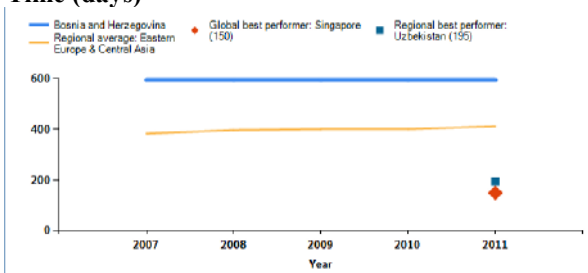
Međutim ono što je specifično prema ovom indikatoru, jeste da su troškovi uvoza niži od troškova izvoza, što svakako ne bi trebalo biti u zemlji koja ima izražen deficit i treba da stimuliše izvoz.

9. Provođenje ugovora (pod-indeksi: procedure, vrijeme i troškovi u odnosu na potraživanja po ugovoru)

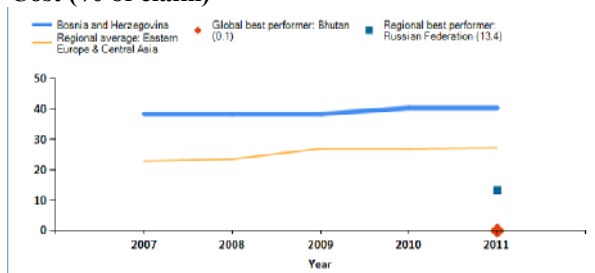
Procedures (number)

Time (days)

Cost (% of claim)

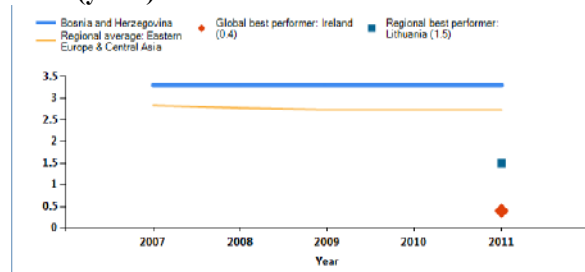

Prema provođenju ugovora BiH je na 125. poziciji i nije mjenjala ranking u odnosu na prošlogodišnji izvještaj.

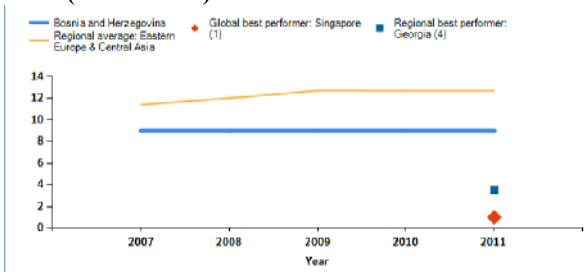
Evidentno je da prema ovom indikatoru BiH ne ostvaruje napredak, te su potrebno vrijeme i troškovi iznad prosjeka zemalja regiona ali i OECD zemalja, dok je broj procedura u skladu sa zemeljama regiona ali iznad prosjeka OECD zemalja.

10. Zatvaranje preduzeća (pod-indikatori: stopa povrata, vrijeme i troškovi za okončanje stečaja)

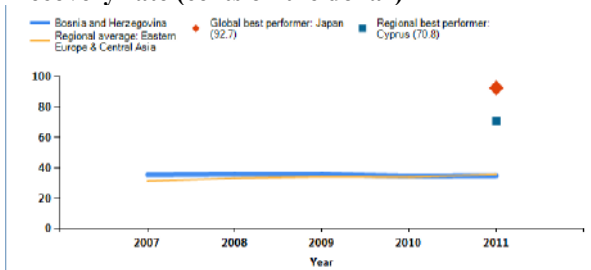
Time (years)

Cost (% of estate)

Recovery rate (cents on the dollar)

Prema ovom indikatoru BiH se nalazi na 80. poziciji i nazadovala je u odnosu na izvještaj Doing Business 2011 za dvije pozicije.

Mada je stopa povrata (35.0 i izražava koliko centi po dolaru tužiocu povrate od insolventne firme) približno ista kao u zemljama regiona (35.8), još uvijek je značajno manja u odnosu na OECD zemlje (68.2). Troškovi okončanja stečaja (koji su izraženi

kao % imovine i iznose 9.0) su ispod prosjeka zemalja regiona (13.0) i jednaki su sa prosjekom OECD zemalja (9.0). Međutim vrijeme potrebno za okončanje stečaja (izraženo u godinama i u prosjeku traje 3.3 godine) je iznad prosjeka zemalja regiona (2.7 godina) i značajno iznad prosjeka OECD zemalja (1.7 godina).

Zaključak – Prema novom Izvještaju Svjetske banke o lakoći poslovanja (Doing business 2012) Bosna i Hercegovina je, kao i prethodnih godina, ostvarila skroman napredak. Iako je popravila svoj ranking u odnosu na prošlu godinu i dalje je nazadovala u većini indikatora koji ocjenjuju uslove poslovanja u zemlji. Ipak, napredak je ostvaren u sledećim oblastima: dobijanje građevinskih dozvola, registracija vlasništva i prekogranična saradnja.